MOTIVERING BIJ OMGEVINGSVERGUNNINGAANVRAAG VOOR EIGEN WERK VAN WETTERSKIP FRYSLÂN

Figuur 1 overzichtskaart ligging gemaal Ingwier nabij Makkum

Datum	:	02-04-2026
Vakgroep	:	Plannen en Projecten Watersystemen
I-nummer	:	I10196-103

Zaaknummer	:	WF-
Projectmanager	:	[redacted]

Inhoud

Vooraf 3
1. Inhoud werk, aanleiding/motivering (wat en waarom) 3
2. Hoe is het werk voorbereid? 4
3. Legger 5
4. Benodigde zakelijke rechten 7
5. Beperken of voorkomen van de nadelige gevolgen van het werk 7
5.1. Geïnventariseerde nadelige gevolgen en hoe deze - indien mogelijk - te beperken 7
5.2. Financieel nadeel 8
6. Belangenafweging 8

Vooraf

Op grond van artikel 59, lid 1 en artikel 78, lid 1 van de Waterschapswet is het waterschap bevoegd om verordeningen op te stellen. Deze verordening kan alleen gaan over de taken die specifiek aan het waterschap zijn opgedragen. De waterschap verordening van Wetterskip Fryslân bevat alle regels over de fysieke leefomgeving die het waterschap stelt binnen haar beheergebied.

Voor het uitvoeren van de aanleg van het nieuw te bouwen gemaal Ingwier door het waterschap is op basis van artikel 5.3 Omgevingswet een omgevingsvergunning op grond van de waterschap verordening vereist.

In dit document wordt toegelicht *wat* dit werk op hoofdlijnen inhoudt*,* *waarom* dit werk wordt uitgevoerd (beide punt 1) en *hoe* het werk is voorbereid (punt 2).

Onder punt 3. wordt gedetailleerder ingegaan op de voorgenomen nieuwbouw van het gemaal en wat dit betekent voor de (waterschaps-) legger, zowel qua leggerwaarden van het waterstaatswerk (ligging, vorm, afmeting of constructie) als voor de toewijzing van het onderhoud.

Onder 4. is opgenomen of er eigendom of zakelijke rechten moeten worden verkregen om het werk uit te kunnen voeren. Onder 5. zijn de nadelige gevolgen opgenomen en hoe deze - indien mogelijk – kunnen worden voorkomen of beperkt. Ook wordt ingegaan op de schadevergoeding die eventueel betaald moet worden. Als laatste wordt onder 6 een belangenafweging gemaakt.

Dit document maakt deel uit van de aanvraag en dient ter onderbouwing voor de te verlenen vergunning en bijbehorende leggerbesluit.

1. Inhoud werk, aanleiding/motivering (wat en waarom)

Dit besluit voorziet in het plaatsen van een gemaal op locatie MKM00 F 00590 (eigendom WF) In hoofdwatergang MKM00 F 00590 tussen de percelen MKM00 F 00480 en MKM00 F 00489 ten Noordoosten van Makkum, tussen hoofdwatergang MKM00 F 00590 en hoofdwatergang MKM00 G 00311(zie figuur 1). Op basis van de Waterschapskeur is dit gemaal een waterstaatswerk.

Gemaal Ingwier is een gemaal in de omgeving van Makkum. Het gemaal is voorzien van één pomp, is gebouwd in 1990 en heeft een capaciteit van 19 m³/min. Gemaal Ingwier ligt in het Noordwesten van het beheersgebied van Wetterskip Fryslân, en bemaalt een gebied van 220,2 ha ten Noordoosten van Makkum

In het Meerjarenonderhoudsprogramma van Wetterskip Fryslân is gemaal Ingwier aangewezen voor vervanging. De keuze voor vervanging is gebaseerd op het volgende:

1.1. Het gemaal heeft het einde van de technische levensduur bereikt.
Het gemaal heeft het einde van de levensduur bereikt en moet vervangen worden. De civiele constructie is slecht, de damwanden van in- en uitstroomzijde zijn van zeer slechte kwaliteit en de technische installatie is verouderd en voldoet niet meer aan de huidige eisen.

1.2 Het gemaal dient te worden aangepast en dient aan de wettelijke voorschriften ten aanzien van Arbo en veiligheid te voldoen.
De huidige staat van het gemaal voldoet niet meer aan de wettelijke voorschriften ten aanzien van Arbo en veiligheid. Knelpunten, geconstateerd door de veiligheidsdeskundige, moeten worden opgelost om de veiligheid van het object te waarborgen.

1.3. Het gemaal heeft geen reiniger.
Het huidige gemaal is niet voorzien van een reiniger, dit i.c.m. de slechte toegang maakt dat dit gemaal veel beheer uren vergt. Met de komst van een reiniger wordt de beheerlast daardoor beperkt.

Met de nieuwbouw van gemaal Ingwier beschikt het waterschap over een modern, vispasseerbare asset die qua veiligheid, duurzaamheid en bedrijfszekerheid voldoet aan de gestelde eisen. Daarnaast draagt dit project bij aan een robuust watersysteem en het beheer gebied wordt hiermee meer klimaat adaptief ingericht.

Het voornemen is om de maatregelen uit te voeren tijdens de periode: tussen 1 oktober 2026 en 1 mei 2027.
De aanleg van het gemaal wordt op gronden van Wetterskip Fryslân en grotendeels op gronden van derden uitgevoerd. Voorafgaand heeft overleg en/of afstemming plaatsgevonden met de eigenaren van de percelen waar het gemaal wordt vervangen. Tijdens de overleggen zijn de nadelige gevolgen als gevolg van dit besluit geïnventariseerd.
De nadelige gevolgen en hoe deze worden voorkomen of beperkt worden beschreven onder punt 5 van dit besluit.

Het waterschap concludeert dat de werkzaamheden hiermee voldoende zijn gemotiveerd (artikel 3.46 Awb) ([1]).

2. Hoe is het werk voorbereid?

Het werk is als volgt voorbereid:
De maatregelen worden op gronden van Wetterskip Fryslân maar ook op gronden van derden uitgevoerd. Voorafgaand aan het opstellen van dit document heeft overleg en/of afstemming plaatsgevonden met belanghebbende partijen (te weten betreffende perceeleigenaren). Tijdens de gesprekken is het gedetailleerde ontwerp doorgesproken en vervolgens op onderdelen aangepast.

[1] Artikel 3:46 Awb: Een besluit dient te berusten op een deugdelijke motivering.

De volgende vooronderzoeken zijn uitgevoerd:

- Landmeetkundige werkzaamheden;
- Inventarisatiewerkzaamheden in het veld;
- Natuurtoets Flora en Faunawet;
- Geotechnisch onderzoek;
- Milieukundig onderzoek;
- Onderzoek Kabels en Leidingen (Klic melding).

Op basis van de resultaten van deze vooronderzoeken is het definitieve ontwerp tot stand gekomen.

Verder zijn er de volgende ontwerpstappen doorlopen:

- Beoordeling (on)mogelijkheden ter plaatse;
- Varianten studie locatie nieuw te bouwen gemaal.
- Het informeren van en overleggen met grondeigenaren, belanghebbenden en instanties met het doorvoeren van besproken aanpassingen op basis van wensen en inzichten van betreffende stakeholders.

Op basis van de in de voorbereiding geconcludeerde gegevens heeft het Wetterskip gekozen voor nieuwbouw van gemaal Ingwier hiermee beschikt het waterschap over moderne, vispasseerbare assets die qua veiligheid, duurzaamheid en bedrijfszekerheid voldoen aan de gestelde eisen. Daarnaast draagt dit project bij aan een robuust watersysteem en het beheergebied wordt hiermee meer klimaat adaptief ingericht.

Tijdens de voorbereiding is een alternatief onderzocht. Dit alternatief is:

1. Alternatief voor het vervangen van de gemaal Ingwier is renovatie. Bij dit alternatief zijn de som van de investeringskosten en de beheer- en onderhoudskosten op termijn hoger. Los van de kwalitatieve verschillen.

Het waterschap concludeert dat het besluit hiermee zorgvuldig is voorbereid (artikel 3.2 Awb ([2])).

3. Legger

Toelichting

Het waterschap is op basis van artikel 2.39 Omgevingswet en artikel 78 lid 2 van de Waterschapswet verplicht tot het vaststellen van een legger. In de legger worden de eisen (leggerwaarden) opgenomen waaraan een waterstaatswerk dient te voldoen qua ligging, vorm, afmeting en functionele eisen (constructie). Daarnaast wijst de legger de onderhoudsplichtige aan.

[2] Artikel 3:2 Awb: Bij de voorbereiding van een besluit vergaart het bestuursorgaan de nodige kennis omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen.

De legger bestaat uit een register met bijbehorende kaarten waarin een overzicht van de waterstaatswerken in het beheergebied van Wetterskip Fryslân is opgenomen. Door de aanleg van het gemaal wijzigt de legger.

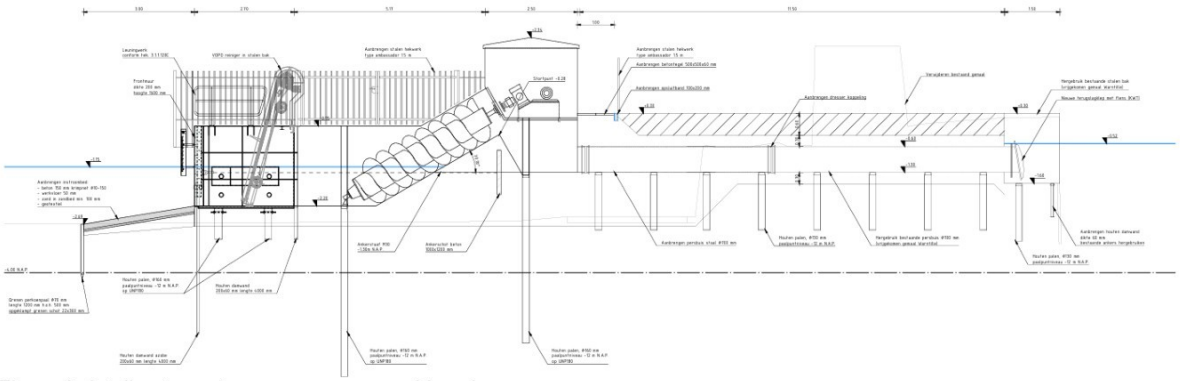
a) Aanleg gemaal Ingwier

Het aan te leggen gemaal op locatie MKM00 F 00590 (eigendom WF) heeft de volgende leggerwaarden:

- Ligging: het gemaal wordt aangelegd op locatie kadestraal bekend: MKM00 F 00590 (eigendom WF) In hoofdwatergang MKM00 F 00590 tussen de percelen MKM00 F 00480 en MKM00 F 00489 ten Noordoosten van Makkum, tussen hoofdwatergang MKM00 F 00590 en hoofdwatergang MKM00 G 00311

Leggerwaarden

- De code van het gemaal: KGM0000698
- De naam van het gemaal: Ingwier
- Functie van het gemaal: Afvoerfunctie.(afvoergemaal)
- De capaciteit: 19 m^3/min.

Figuur 2 detail ontwerp te vervangen gemaal Ingwier

Het gemaal wordt voorzien van een vijzel en een automatische krooshekreiniger, type kettingreiniger. Het gemaal houdt een bemalingscapaciteit van 19 m3 per minuut.
Omwille van de veiligheid wordt het terrein rondom de reiniger met een hekwerk afgesloten, de hoogte van het hekwerk bedraagt 1.50m en wordt voorzien van een toegangspoort. Het terrein wordt gedeeltelijk voorzien van verharding, dit vanwege de veiligheid en Arbo-eisen.

De damwanden (wal-)beschoeiing) worden verwijderd waarbij geen materialen met een nadelig effect in de oever achterblijven. De beschoeiing aan de aanvoerzijden worden gronddicht afgewerkt, zodat materiaal van achter de beschoeiing niet in de watergang kan komen. De beschoeiing wordt zo geplaatst en onderhouden dat de waterdoorvoer niet wordt belemmerd (door beschadigingen, verzakkingen van het talud of het maaiveld). In het onderhoudsprofiel van de watergang worden geen obstakels aangebracht (zoals ondersteunings- en/of hulpconstructies). De materialen die worden gebruikt hebben geen nadelig effect op de waterkwaliteit. Daarbij wordt de beschoeiing deugdelijk geplaatst en verankerd, zodat deze stabiel en volledig kerend is.

Het doorstroomprofiel of het waterbergend vermogen wordt niet verkleind.

De bouw van het gemaal bevind zich nabij een regionale of lokale waterkering De nieuwe uitstroomput wordt nagenoeg op de plaats van de bestaande uitstroom put geplaatst. Daardoor worden ontgravingen in de waterkering tot een minimum beperkt. Tekort aan Materiaal wordt aangevuld met materiaal van oorspronkelijke kwaliteit en samenstelling. Het werk wordt zodanig uitgevoerd dat het waterkerend vermogen van de waterkering niet wordt aangetast. Eventuele beschadigingen door werkzaamheden worden zo snel mogelijk hersteld. De hoogte van het maaiveld wordt niet verlaagd en het profiel van de waterkering en beschermingszone worden niet gewijzigd.

Voor de werkzaamheden wordt in hoofdwatergang MKM00 F 00590 tussen de percelen MKM00 F 00480 en MKM00 F 00489 een tijdelijke (grond)dam geplaatst. Tijdens deze afdamming is voldoende hulpbemaling aanwezig. De tijdelijke (grond)dam wordt uiterlijk 1 maand na oplevering van de werkzaamheden weer verwijderd.

Figuur 3 Situatie ontwerp te vervangen gemaal Ingwier

b) Leggerbesluit

zie voor leggerwaarden en ligging onder 3.a.

<u>toewijzing onderhoud gemaal genoemd onder a:</u>

Het gemaal (genoemd onder a.) ligt in een hoofdwater. Voor de toewijzing van het onderhoud van het gemaal geldt het volgende.
Onderhoudsplichtige:
gemaal: Wetterskip Fryslân (jaarlijks en buitengewoon onderhoud)

Onderhoudsplicht:
Het in goede staat houden van de constructie (inclusief vervangen);

Te verwijderen waterstaatswerken

a). Het bestaande gemaal wordt verwijderd.

4. Benodigde zakelijke rechten

Voor het aan te leggen gemaal/constructie verandert de eigendomssituatie. Deze is reeds in een overeenkomst vastgelegd en notarieel afgerond. Verder is er geen reden om zakelijke rechten te vestigen.

5. Beperken of voorkomen van de nadelige gevolgen van het werk

5.1. Geïnventariseerde nadelige gevolgen en hoe deze - indien mogelijk - te beperken

Tijdens de voorbereiding van het project en dit besluit zijn de volgende nadelige gevolgen geïnventariseerd, namelijk:

a. Tijdelijke nadelige gevolgen (gevolgen tijdens de uitvoering)

De aanleg van het gemaal wordt vanaf gronden van het Wetterskip uitgevoerd en ook op gronden van derden. Dit zal enige overlast geven en afhankelijk van de weersomstandigheden kan er enige rijschade ontstaan. Uitgangspunt is een permanent gewaarborgde toegankelijkheid van de eigendommen voor alle verkeer. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden worden dan ook de volgende maatregelen getroffen dat dit het geval is:

-Tijdelijke rijstroken;
-Toepassen rijplaten;
-toepassen rij- & werkstroken.

Bij het gebruik van de agrarische gronden wordt het schadeherstel voor zover mogelijk uitgevoerd door Wetterskip Fryslân. Er hoeven, behalve het herstellen van eventuele rijschade, daarom geen verdere compenserende maatregelen te worden getroffen teneinde de nadelige gevolgen tijdens het werk te voorkomen of te beperken.

5.2. Financieel nadeel

Er is geen financieel nadeel door deze aanpassingen voor belanghebbenden.

Mochten rechthebbenden en eventueel andere belanghebbenden menen dat zij, onevenredige schade hebben geleden als gevolg van dit besluit dan kunnen zij na verlening van de omgevingsvergunning op basis van artikel 5.1 Omgevingswet een verzoek om schadevergoeding indienen bij het dagelijks bestuur van Wetterskip Fryslân. In een voor bezwaar en beroep vatbaar besluit wordt vervolgens een beslissing genomen op het ingediende verzoek.

6. Belangenafweging

Tot slot geldt dat in de voorbereiding bij het opstellen van dit project op basis van artikel 3:4 Awb, er een belangenafweging heeft plaatsgevonden. De nadelige gevolgen van het werk en de wijze waarop deze ongedaan of beperkt worden, staan beschreven in dit document. In de besluitvorming is geconstateerd dat de (mogelijk) nog aanwezige nadelige gevolgen niet onevenredig zijn in verhouding het te dienen doel van dit besluit, namelijk het op peil houden van de waterschapswerken.

Het dagelijks bestuur van Wetterskip Fryslân, namens deze,

N. van der Velden,
Vakgroepleider Plannen en Projecten Watersystemen

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen